

P-05-1027 - Caniatáu clybiau pêl-droed domestig Cymru i chwarae gemau cyfeillgar, a chaniatáu cefnogwyr i fynd i'r gemau

Y Pwyllgor Deisebau | 13 Hydref 2020
Petitions Committee | 13 October 2020

Cyfeirnod: RS20/****

Rhif y ddeiseb: P-05-1027

Teitl y ddeiseb: Caniatáu clybiau pêl-droed domestig Cymru i chwarae gemau cyfeillgar, a chaniatáu cefnogwyr i fynd i'r gemau

Geiriad y ddeiseb: Ar hyn o bryd, dim ond athletwyr 'elît' all chwarae gemau pêl-droed yng Nghymru. Mae'r gemau hyn yn cael eu chwarae y tu ôl i ddrysau caeedig, heb wylwyr.

Yn Lloegr, mae clybiau o dan y chweched haen bellach yn caniatáu gwylwyr ar lai o gapasiti ar gyfer gemau cyfeillgar. Yn yr Alban, mae cefnogwyr yn ôl mewn gemau PRO14.

Ar yr amod bod clybiau'n bodloni'r canllawiau a gyflwynir, dylid caniatáu iddynt chwarae gemau cyfeillgar gyda gwylwyr.

---

1. Cefndir

Fel y dywed llythyr Llywodraeth Cymru sy'n ymateb i'r ddeiseb hon:

Mae gweithgareddau awyr agored wedi'u trefnu, gan gynnwys chwaraeon tîm a dosbarthiadau, sy'n cynnwys hyd at 30 o bobl, wedi gallu mynd yn eu blaen. Ar 3 Awst, cafodd rhai cyfyngiadau ar gynnal digwyddiadau chwaraeon (gan gynnwys chwaraeon tîm a dosbarthiadau) eu codi. Bellach, mae grwpiau (pawb sy'n cymryd rhan/cystadleuwyr, staff tir a gwylwyr sydd yno ar gyfer y digwyddiad penodol) o hyd at 30, o wahanol aelwydydd, yn gallu cyfarfod y tu allan cyn belled â'u bod yn gallu cadw pellter cymdeithasol. Mae cyngor Llywodraeth Cymru 'Chwaraeon a hamdden: canllawiau ar gyfer dychwelyd yn raddol' yn cynnig canllawiau cyffredinol ar weithgareddau awyr agored wedi'u trefnu.

Mae Llywodraeth Cymru yn egluro bod chwaraeon awyr agored yn gallu digwydd hyd yn oed pan nad yw ymbellhau cymdeithasol yn bosibl:

cyfyngir i 30 y nifer o bobl gaiff ymgasglu yn yr awyr agored a rhaid cymryd pob mesur rhesymol i gadw pellter cymdeithasol, oni bai mai camp tîm sy'n cael ei gynnal.

2. Camau gweithredu Llywodraeth Cymru

Mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gyda Chwaraeon Cymru, sef y sefydliad cenedlaethol sy'n gyfrifol am ddatblygu a hyrwyddo chwaraeon a gweithgarwch corfforol yng Nghymru, i gefnogi chwaraeon drwy'r pandemig.

Ym mis Ebrill, aeth Chwaraeon Cymru ati i addasu'r defnydd o £9 miliwn a gafwyd gan Lywodraeth Cymru, y Loteri Genedlaethol a'i adnoddau ei hun, i helpu mudiadau ym maes chwaraeon a gweithgaredd corfforol yn ystod y pandemig. Nid oedd y pecyn hwn yn cynnwys unrhyw gyllid newydd gan Lywodraeth Cymru.

Y cam cyntaf yn y cyllid hwn oedd Cronfa Cymorth Argyfwng, gwerth £550,000 ar gyfer chwaraeon cymunedol di-elw.

Y cam nesaf oedd y Gronfa Cydnerthedd Chwaraeon, a gynlluniwyd i helpu sefydliadau chwaraeon i weithredu mewn byd o coronafeirws. Roedd hyn yn cynnwys y Gronfa Cymru Actif gwerth £4 miliwn i gefnogi clybiau a sefydliadau

cymunedol ar lawr gwlad a £4.5 miliwn i gefnogi sefydliadau mwy, megis cyrff llywodraethu chwaraeon, awdurdodau lleol ac ymddiriedolaethau hamdden.

Ar 17 Medi cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Gronfa Adfer Chwaraeon a Hamdden, gwerth £14 miliwn. Dywedodd Llywodraeth Cymru:

Bwriad y gronfa adfer chwaraeon a hamdden yw darparu cymorth hanfodol i glybiau a sefydliadau chwaraeon, darparwyr annibynnol a digwyddiadau chwaraeon sydd wedi colli cryn refeniw dros y misoedd diwethaf. Mae'r gronfa hefyd yn gwneud cyllid ar gael ar gyfer arloesi mewn canolfannau hamdden ac ymddiriedaethau hamdden, sy'n ategu'r cyllid sydd ar gael gan y gronfa galedi llywodraeth leol ar gyfer costau uwch a cholli incwm.

Dywedodd y Dirprwy Weinidog yn ddiweddar wrth y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu fod hwn yn arian newydd nad oedd wedi'i ddyrannu i'r sector o'r blaen.

3. Camau gweithredu Senedd Cymru

Cyhoeddodd y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu adroddiad ar effaith yr achosion o COVID-19 ar chwaraeon.

Clywodd y Pwyllgor fod rhai o'r chwaraeon sy'n denu'r torfeydd mwyaf hefyd yn denu refeniw darlledu sylweddol, gan liniaru effaith eu colledion ar ddiwrnod gêm. Fel y dywedodd Jonathan Ford o Gymdeithas Pêl-droed Cymru wrth y Pwyllgor ym mis Mehefin, ar y lefel uchaf honno, mae'r economeg yn gweithio. Mae'r arian a gaiff pêl-droed gan y marchnadoedd teledu yn eithaf sylweddol, a bydd yr economeg yn caniatáu i hynny barhau.

Ar y llaw arall, mae chwaraeon domestig a llawr gwlad yn dibynnu mwy ar eu hincwm ar ddiwrnod gêm, sy'n seiliedig ar werthu tocynnau a'r elw o'r clwb. Dywedodd Cymdeithas Bêl-droed Cymru fod anawsterau ariannol enfawr o'i blaen ac, ar y lefel hon, mae'n debyg y bydd llai o glybiau yn y pen draw.

Mae effaith anghyfartal yr argyfwng yn seiliedig ar faint, ond hefyd ar rywedd. Rhybuddiodd Cymdeithas Bêl-droed Cymru y gallai twf diweddar yn gêm y menywod gael ei chwalu'n llwyr yn sgil y pandemig hwn.

Derbyniodd Llywodraeth Cymru holl argymhellion y Pwyllgor.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.